

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

14. maj 2020*

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde i straffesager – ret til information under straffesager – direktiv 2012/13/EU – artikel 6 – retten til information om tiltalen – strafferetlig forfølgning for at føre et køretøj uden kørekort – kørselsforbud idømt ved en tidligere strafferetlig kendelse, som den pågældende ikke har opnået kendskab til – forkyndelse af denne kendelse for den pågældende person alene ved en obligatorisk befuldmægtiget – opnåelse af retskraft – den pågældende persons eventuelle forsømmelse«

I sag C-615/18,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Amtsgericht Kehl (byretten i Kehl, Tyskland) ved afgørelse af 24. september 2018, indgået til Domstolen den 28. september 2018, i straffesagen mod

UY,

procesdeltager:

Staatsanwaltschaft Offenburg,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, E. Regan, og dommerne I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič og C. Lycourgos (refererende dommer),

generaladvokat: M. Bobek,

justitssekretær: kontorchef D. Dittert,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 16. oktober 2019,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den tyske regering ved M. Hellmann, T. Henze og A. Berg, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved S. Grünheid, R. Troosters og B.-R. Killmann, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 16. januar 2020,

afsagt følgende

* Processprog: tysk.

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/13/EU af 22. maj 2012 om ret til information under straffesager (EUT 2012, L 142, s. 1) samt artikel 21 TEUF, 45 TEUF, 49 TEUF og 56 TEUF.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en straffesag indledt i Tyskland mod UY for uagtsom kørsel uden førerret.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 14., 27. og 41. betragtning til direktiv 2012/13 har følgende ordlyd:
 - »(14) Nærværende direktiv vedrører foranstaltning B [(foranstaltning vedrørende retten til oplysninger om rettigheder og om tiltalen)] i køreplanen [til styrkelse af de proceduremæssige rettigheder for mistænkte og tiltalte i straffesager]. Med henblik på at fremme den gensidige tillid mellem medlemsstater opstiller det de fælles minimumsstandarder, der skal anvendes på den information om rettigheder og om tiltalen, der skal gives til personer, der er mistænkt eller tiltalt for at have begået en strafbar handling. Direktivet bygger på de rettigheder, der er fastlagt i [Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder], særligt artikel 6, 47 og 48, og bygger derved på artikel 5 og 6 i [den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950], således som disse bestemmelser fortolkes af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. I dette direktiv anvendes udtrykket »tiltale« for samme begreb som udtrykket »anklage«, der anvendes i artikel 6, stk. 1, i [nævnte konvention].
 - [...]
 - (27) Personer, der tiltales for at have begået en strafbar handling, bør have al den information om tiltalen, der er nødvendig for, at de kan forberede deres forsvar, og til at sikre en retfærdig behandling af sagerne.
 - [...]
 - (41) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, der er anerkendt i [chartret om grundlæggende rettigheder]. Dette direktiv tilsigter navnlig at fremme retten til frihed, retten til en retfærdig rettergang og retten til et forsvar. Det bør gennemføres i overensstemmelse hermed.«
- 4 Artikel 6 i direktiv 2012/13 med overskriften »Retten til information om tiltalen« bestemmer:
 - »1. Medlemsstaterne sikrer, at en mistænkt eller tiltalt modtager information om den strafbare handling, som udgør grundlaget for mistanken eller tiltalen. Denne information gives straks og i en tilstrækkelig detaljeret form til at sikre en retfærdig behandling af sagen og en effektiv udøvelse af retten til et forsvar.
 2. Medlemsstaterne sikrer, at mistænkte eller tiltalte personer, der anholdes eller tilbageholdes, informeres om grundene til anholdelsen eller tilbageholdelsen, herunder om den strafbare handling, som vedkommende mistænkes eller tiltales for at have begået.

3. Medlemsstaterne sikrer, at der, senest når grundlaget for tiltalen forelægges for en domstol, gives detaljeret information om tiltalen, herunder den strafbare handling art og den juridiske kvalificering af den, og om karakteren af den mistænkte eller tiltalte persons påståede deltagelse i udøvelsen af denne strafbare handling.

4. Medlemsstaterne sikrer, at en mistænkt eller tiltalt straks informeres om enhver ændring i de oplysninger, der gives i medfør af denne artikel, hvis dette er nødvendigt for at sikre en retfærdig behandling af sagen.«

Tysk ret

5 § 44 i Strafgesetzbuch (straffeloven) i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen (herefter »StGB«), med overskriften »kørselsforbud« bestemmer:

»(1) Er en person blevet idømt frihedsstraf eller en bøde for en strafbar handling, som denne har begået i forbindelse med kørsel af et køretøj eller i strid med de pligter, som føreren af et køretøj har, kan retten forbyde den pågældende at føre enhver type køretøj eller enhver bestemt type på offentlig vej i en periode på et til tre måneder. Der skal som udgangspunkt idømmes et kørselsforbud i tilfælde af domfældelse i medfør af § 315c, stk. 1, nr. 1, litra a), § 315c, stk. 3, eller § 316, hvis førerretten ikke er inddraget i henhold til § 69.

(2) Et kørselsforbud får virkning, når afgørelsen er endelig. I løbet af gyldighedsperioden opbevares de nationale og internationale kørekort hos en tysk myndighed. Dette gælder også i tilfælde, hvor kørekortet er udstedt af en myndighed i en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en anden kontraherende stat i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, forudsat at kørekortsindehaveren har sit sædvanlige opholdssted i Tyskland. Kørselsforbud indføres i de øvrige udenlandske kørekort.

(3) Såfremt et kørekort skal opbevares af de offentlige myndigheder, eller såfremt kørselsforbuddet skal indføres i et udenlandsk kørekort, beregnes forbudsperioden først fra den dag, hvor dette finder sted. Forbudsperioden omfatter ikke den periode, i hvilken den tiltalte er varetægtsfængslet i en institution på myndighedernes ordre.«

6 § 44 i Strafprozessordnung (strafferetsplejeloven, herefter »StPO«) har følgende ordlyd:

»Har en person uforskyldt været forhindret i at overholde en frist, genindsættes den pågældende efter anmodning i sine tidligere rettigheder. Manglende overholdelse af fristen for indgivelsen af en appelsag skal ikke anses for en fejl, hvis instruktionerne i henhold til § 35a, første og andet punktum, § 319, stk. 2, tredje punktum, eller § 346, stk. 2, tredje punktum, ikke er givet.«

7 StPO's § 45 bestemmer:

»(1) Anmodningen om genindsættelse i tidligere rettigheder skal fremsættes inden en uge efter, at årsagen til den manglende overholdelse ikke længere er aktuel, ved den ret, som fristen skulle have været overholdt over for. Det er tilstrækkeligt for at anse fristen for overholdt, at anmodningen indgives rettidigt ved den ret, der træffer afgørelse om anmodningen.

(2) De omstændigheder, der påberåbes som begrundelse for anmodningen, skal dokumenteres på det tidspunkt, hvor anmodningen fremsættes, eller i forbindelse med anmodningens behandling. Undladelsen skal efterfølgende bringes til ophør inden for fristen for anmodningens fremsættelse. Er dette sket, kan genindsættelsen i tidligere rettigheder indrømmes, uden at der er fremsat anmodning herom.«

8 StPO's § 132 fastsætter:

»(1) Når der er skellig grund til at antage, at den tiltalte har gjort sig skyldig i en strafbar handling, og denne ikke har fast bopæl eller ophold på det område, hvor loven finder anvendelse, kan det, såfremt betingelserne for at udstede en arrestordre ikke er opfyldt, med henblik på at sikre en gennemførelse af straffesagen anordnes, at den tiltalte

1. stiller en passende sikkerhed for den forventede bøde og sagsomkostninger og
2. bemyndiger en person, der bor i den kompetente rets retskreds, til at modtage forkyndelser.

§ 116a, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse.

(2) Kendelse kan kun afsiges af en dommer og, i tilfælde af overhængende fare, af anklagemyndigheden og efterforskerne herunder (§ 152 i Gerichtsverfassungsgesetz [(lov om domstolenes organisation)]).

(3) Følger den tiltalte ikke denne afgørelse, kan befordringsmidler og andre genstande, som den tiltalte medbringer, og som tilhører ham, beslaglægges. §§ 94 og 98 finder tilsvarende anvendelse.«

9 StPO's § 407 fastsætter:

»(1) I sager ved kriminalretten og i sager, der henhører under den kompetence, som er tillagt en ret med lægdommere, kan retsvirkningerne af den strafbare handling i tilfælde af lovovertrædelser efter skriftlig ansøgning fra anklagemyndigheden pålægges ved en skriftlig strafferetlig kendelse uden domsforhandling. Anklagemyndigheden skal indgive en sådan anmodning, hvis den ikke finder det nødvendigt med en domsforhandling i lyset af resultatet af efterforskningerne. Anmodningen skal henvise til konkrete retsvirkninger. Der rejses med anmodningen offentlig tiltale.

[...]

(3) Retten er ikke forpligtet til at foretage en forudgående høring af den tiltalte (§ 33, stk. 3).«

10 StPO's § 410 bestemmer:

»(1) Tiltalte kan skriftligt eller ved erklæring, der af justitssekretæren optages i protokollen, til den ret, der har afsagt den strafferetlige kendelse, inden to uger fra dagen for dens forkyndelse gøre indsigelse mod den strafferetlige kendelse. §§ 297-300 og § 302, stk. 1, første punktum, samt § 302, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

(2) Indsigelsen kan begrænses til bestemte klagepunkter.

(3) Gøres der ikke indsigelse mod den strafferetlige kendelse inden for den fastsatte frist, anses den for en retskraftig dom.«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

11 UY er erhvervslastbilchauffør og polsk statsborger med fast bopæl i Polen.

12 Ved strafferetlig kendelse af 21. august 2017 idømte Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (byretten i Garmisch-Partenkirchen, Tyskland) UY en bøde og et kørselsforbud af tre måneders varighed på grund af et strafbart forhold begået den 11. juli 2017 bestående i ulovligt at have forladt et ulykkessted.

- 13 Den 30. august 2017 blev denne kendelse sammen med en oversættelse til polsk forkyndt for UY's befuldmægtigede. UY havde nemlig i henhold til StPO's § 132 og efter pålæg fra den offentlige anklagemyndighed givet en fuldmagt med henblik på modtagelse af forkyndelse. UY's befuldmægtigede, en ansat ved Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (byretten i Garmisch-Partenkirchen), var blevet pålagt UY af politiet.
- 14 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at formularen til meddelelse af forkyndelsesfuldmagten, som var affattet på tysk, og som en af UY's slægtninge havde oversat for ham telefonisk, indeholdt den befuldmægtigedes navn og tjenesteadresse samt oplysning om, at de efter loven gældende frister begynder at løbe den dag, hvor der sker forkyndelse for den befuldmægtigede af den strafferetlige afgørelse. Den indeholdt derimod ingen oplysninger om de retlige og faktiske følger af denne forkyndelsesfuldmagt, herunder om den pågældende persons eventuelle pligt til at rette forespørgsler til sin befuldmægtigede. UY fik udleveret en kopi af fuldmagten på tysk.
- 15 Den befuldmægtigede fremsendte den strafferetlige kendelse til UY's kendte adresse i Polen med almindeligt brev, uden at det er muligt at afgøre, om dette brev kom frem til ham.
- 16 Idet der ikke blev fremsat indsigelse mod denne strafferetlige kendelse, blev den retskraftig den 14. september 2017.
- 17 Den 14. december 2017 blev UY standset af det tyske politi, mens han kørte lastbil i Kehl kommune (Tyskland).
- 18 Efter standsningen rejste anklagemyndigheden i Offenburg (Tyskland) sag ved Amtsgericht Kehl (byretten i Kehl, Tyskland) med påstand om domfældelse af UY for uagtsom kørsel uden førerret, idet han havde kørt en lastbil på det tyske område, selv om han vidste eller burde vide, at han var idømt et kørselsforbud på dette område.
- 19 Den forelæggende ret har lagt til grund, at UY, indtil politiet standsede ham den 14. december 2017, ikke havde kendskab til den strafferetlige kendelse afsagt af Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (byretten i Garmisch-Partenkirchen) og følgelig det kørselsforbud, som han var idømt.
- 20 Den forelæggende ret har anført, at i medfør af StGB's § 44, stk. 2, træder kørselsforbuddet i kraft, når dommen får retskraft, og har i denne henseende præciseret, at den strafferetlige kendelse er sidestillet med en retskraftig dom, medmindre der rejses indsigelse inden for en frist på to uger efter forkyndelsen af nævnte kendelse, som kan foretages for en befuldmægtiget udpeget af den pågældende person.
- 21 Den har endvidere fremhævet, at den omstændighed i tysk ret, at den person, der udpeges som befuldmægtiget, som i den foreliggende sag på forhånd er anført af politiet, og at formularen til meddelelse af forkyndelsesfuldmagten hverken indeholder oplysninger om muligheden for telefonisk at kontakte den befuldmægtigede eller nogen vejledning med hensyn til denne persons forpligtelse til at forhøre sig hos sin befuldmægtigede, som hovedregel ikke er til hinder for forkyndelsesfuldmagtens gyldighed. Det samme gælder den omstændighed, at denne formular udelukkende er affattet på tysk, forudsat at indholdet af nævnte formular, såfremt den tiltalte ikke behersker dette sprog, forklares mundtligt for vedkommende.
- 22 Ifølge den forelæggende ret kan en tiltalt, som har kendskab til, at der er indledt en straffesag mod vedkommende, anses for at gøre sig skyldig i forsømmelse, når vedkommende ikke hos sin befuldmægtigede søger at indhente konkrete oplysninger om udfaldet af den pågældende sag. I et sådant tilfælde kan denne person ikke påberåbe sig, at han ikke har modtaget de dokumenter, som nævnte befuldmægtigede har fremsendt til ham.

- 23 Den forelæggende ret har dog rejst tvivl om, hvorvidt den retskraft, som i henhold til tysk ret skal gives den strafferetlige kendelse fra Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (byretten i Garmisch-Partenkirchen), er forenelig med direktiv 2012/13, således som fortolket af Domstolen i dom af 15. oktober 2015, Covaci (C-216/14, EU:C:2015:686), og af 22. marts 2017, Tranca m.fl. (C-124/16, C-188/16 og C-213/16, EU:C:2017:228), samt artikel 21 TEUF, 45 TEUF, 49 TEUF og 56 TEUF. Ifølge den forelæggende ret følger det af disse domme, at den tiltalte, som følge af vedkommendes forpligtelse til at meddele en forkyndelsesfuldmagt med henblik på forkyndelsen af kendelsen over for vedkommende, ikke generelt må påføres ulemper som følge af, at han ikke har bopæl i Tyskland, men i en anden medlemsstat. I den foreliggende sag er UY imidlertid blevet påført sådanne ulemper, der ikke kan udlignes.
- 24 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at det, eftersom forkyndelsen af den strafferetlige kendelse foretages via en befuldmægtiget, således er sandsynligt, at den person, som er genstand for kendelsen, og som er bosiddende i udlandet, ikke har kendskab til denne kendelse og først senere opnår kendskab hertil, end det ville være tilfældet, hvis vedkommende havde bopæl i Tyskland.
- 25 Den forelæggende ret har i denne henseende anført, at strafferetlige kendelser ganske vist kan forkyndes i Tyskland via en forkyndelsesfuldmagt pr. post, og at det i forbindelse med en sådan overdragelse af forkyndelsesopgaven ikke er obligatorisk, at den strafferetlige kendelse afleveres personligt til adressaten, idet forkyndelse kan ske på den pågældendes bopæl ved aflevering af nævnte kendelse til et voksent familiemedlem, til en person, der arbejder i familien, til en anden voksen person med fast bopæl i husstanden, ved aflevering i postkassen til adressatens bolig eller ved henlæggelse til afhentning, for så vidt som der kan udstedes en officiel attestering som bevis for forkyndelsen. Ifølge den forelæggende ret er det som følge af de strenge betingelser for denne procedure, hvis opfyldelse retten skal undersøge ex officio, og den ringe geografiske og personlige afstand mellem forkyndelsesstedet og den faktiske modtager i forhold til den pågældende person dog i reglen sikret, at forkyndelsen, hvis der blot foreligger den mindste tvivl om, hvorvidt den er foretaget korrekt, anses for ugyldig.
- 26 Når den strafferetlige kendelse forkyndes for den tiltaltes befuldmægtigede, kan den tiltalte derimod ikke påvirke den måde, hvorpå fremsendelsen af denne kendelse sker, selv når den befuldmægtigede er en ansat ved retten. Denne befuldmægtigede er ikke ved lov forpligtet til at foretage fremsendelsen af nævnte kendelse på en måde, der sikrer, at den også rent faktisk når frem til den tiltalte, f.eks. ved anbefalet brev. Fremsendelsen af en kendelse til udlandet kan derudover tage betydeligt længere tid, og der er større risiko for, at brevet går tabt.
- 27 Ifølge den forelæggende ret udlignes disse ulemper ikke i tysk ret af proceduren for genindsættelse i tidligere rettigheder, som er fastsat i StPO's § 44, og som på visse betingelser gør det muligt at ophæve den strafferetlige kendelses retskraft og lade fristen for indsigelse mod denne kendelse løbe på ny.
- 28 Den har i denne henseende for det første anført, at for med tilbagevirkende kraft at fjerne den retskraft, der er knyttet til den kendelse, som den pågældende person er genstand for, skal denne person, selv om vedkommende ikke bestrider overtrædelsen og de retlige konsekvenser heraf, indgive en begrundet anmodning om genindsættelse i tidligere rettigheder og gøre indsigelse mod denne strafferetlige kendelse for derefter at trække sin indsigelse tilbage, så snart vedkommende har opnået genindsættelse i tidligere rettigheder.
- 29 Den forelæggende ret har for det andet fremhævet, at anmodningen om genindsættelse i tidligere rettigheder skal fremsættes inden en uge efter, at årsagen til, at den pågældende person ikke har overholdt den processuelle frist, som vedkommende er pålagt, ikke længere er aktuel.

- 30 Denne ret har for det tredje anført, at den pågældende person skal godtgøre, at vedkommende ikke er skyld i fristoverskridelsen. Den pågældende person kan i denne henseende ikke begrænse sig til at gøre gældende, at vedkommende ikke har haft kendskab til forkyndelsen foretaget for den befuldmægtigede af den strafferetlige kendelse, der vedrører den pågældende, eftersom det forventes, at denne person hurtigst muligt retter forespørgsel til sin befuldmægtigede om, hvorvidt der eventuelt forefindes breve adresseret til ham, og uden at der skal tages hensyn til eventuelle sprogvanskeligheder, der kan opstå i kommunikationen med dennes befuldmægtigede. Der kan endvidere kun gives genindsættelse i tidligere rettigheder ex officio, såfremt det klart fremgår af sagsakterne, at fristoverskridelsen var uforskyldt.
- 31 For det fjerde har nævnte ret ydermere anført, at anmodningen om genindsættelse i tidligere rettigheder ikke har opsættende virkning.
- 32 Under disse omstændigheder har den forelæggende ret uanset dens nationale lovgivning fundet at kunne antage, at den strafferetlige kendelse afsagt af Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (byretten i Garmisch-Partenkirchen) mod UY først bliver retskraftig ved udløbet af en frist på to uger regnet fra den dag, hvor UY faktisk har opnået kendskab til denne kendelse, dvs. på et senere tidspunkt end standsningen af UY for uagtsom kørsel uden førerret.
- 33 Subsidiært er den forelæggende ret af den opfattelse, at det for at undgå en ubegrundet forskelsbehandling alene på grundlag af UY's bopæl i Polen er nødvendigt ikke at pålægge denne nogen forpligtelse til at udvise omhu med hensyn til at opnå kendskab til relevante dokumenter for proceduren, der er rettet til vedkommende, og hvis forsømmelse er grundlag for straffesagen mod ham, som rækker ud over de forpligtelser, der ville påhvile ham, hvis den strafferetlige kendelse var blevet forkyndt for ham i Tyskland ved sædvanlig forkyndelsesfuldmagt.
- 34 På denne baggrund har Amtsgericht Kehl (byretten i Kehl) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Skal EU-retten, navnlig direktiv 2012/13 og artikel 21 [TEUF], 45 [TEUF], 49 [TEUF] og 56 TEUF, fortolkes således, at den er til hinder for en ordning i en medlemsstat, hvorefter det i en straffesag, alene fordi den tiltalte (»der Beschuldigte«) ikke er bosiddende i denne medlemsstat, men i en anden, kan bestemmes, at den tiltalte er forpligtet til at udpege en befuldmægtiget med henblik på at modtage forkyndelsen af en strafferetlig kendelse, som vedrører den pågældende, hvorved den strafferetlige kendelse bliver retskraftig, og der skabes det retlige grundlag for, at en senere handling fra den tiltaltes side kan straffes (»Tatbestandswirkung«), selv om den tiltalte rent faktisk ikke havde kendskab til den strafferetlige kendelse, og det ikke i samme grad er sikret, at den tiltalte rent faktisk får kendskab til den strafferetlige kendelse, som det ville være tilfældet ved en forkyndelse af den strafferetlige kendelse, såfremt den tiltalte var bosiddende i medlemsstaten?
- 2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende: Skal EU-retten, navnlig direktiv 2012/13 og artikel 21 [TEUF], 45 [TEUF], 49 [TEUF] og 56 TEUF, da fortolkes således, at den er til hinder for en ordning i en medlemsstat, hvorefter det i en straffesag, alene fordi den tiltalte ikke har bopæl i denne medlemsstat, men i en anden, kan bestemmes, at den tiltalte er forpligtet til at udpege en befuldmægtiget med henblik på at modtage forkyndelsen af en strafferetlig kendelse, som vedrører den pågældende, hvorved den strafferetlige kendelse bliver retskraftig, og der skabes det retlige grundlag for, at en senere handling fra den tiltaltes side kan straffes (»Tatbestandswirkung«), og der ved forfølgelsen af denne strafbare handling i subjektiv henseende pålægges den tiltalte mere vidtgående forpligtelser med hensyn til at sørge for rent faktisk at få kendskab til den strafferetlige kendelse end de forpligtelser, der ville gælde, såfremt den tiltalte var bosiddende i medlemsstaten, således at det bliver muligt at retsforfølge den tiltalte for uagtsomhed?«

Om de præjudicielle spørgsmål

- 35 Med sine to spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 21 TEUF, 45 TEUF, 49 TEUF og 56 TEUF samt artikel 6 i direktiv 2012/13 skal fortolkes således, at de er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter en person, som er bosiddende i en anden medlemsstat, må påregne idømmelse af en strafferetlig sanktion, hvis denne person ikke overholder en kendelse – fra det tidspunkt, hvor den bliver retskraftig – hvorved vedkommende er blevet idømt et kørselsforbud, dels selv om fristen på to uger til at gøre indsigelse mod denne kendelse begynder at løbe fra tidspunktet for forkyndelsen af nævnte kendelse, ikke for den pågældende person, men for dennes befuldmægtigede, dels selv om denne person er ubekendt med eksistensen af en sådan kendelse på det tidspunkt, hvor vedkommende overtræder det kørselsforbud, der herved er idømt.
- 36 Indledningsvis bemærkes for det første, at Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (byretten i Garmisch-Partenkirchen) ved kendelse truffet på grundlag af StPO's § 407 idømte UY et midlertidigt kørselsforbud.
- 37 Som Domstolen allerede har haft lejlighed til at udtale, er proceduren for afsigelse af en sådan strafferetlig kendelse en forenklet procedure, hvortil der ikke kræves afholdelse af retsmøde eller kontradiktorisk forhandling. Kendelsen afsiges af en dommer efter anmodning fra anklagemyndigheden for mindre lovovertrædelser og udgør en foreløbig afgørelse. I henhold til StPO's § 410 bliver den strafferetlige kendelse retskraftig efter udløbet af en frist på to uger fra dens forkyndelse, i givet fald for den pågældende persons befuldmægtigede, medmindre den pågældende person gør indsigelse mod nævnte kendelse inden udløbet af denne frist (jf. i denne retning dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 20).
- 38 I det særlige tilfælde, hvor den pågældende person ikke har fast bopæl eller ophold på det tyske område, kan vedkommende i medfør af StPO's § 132, stk. 1, blive pålagt at udpege en befuldmægtiget, over for hvem den kendelse, som vedrører den pågældende, vil blive forkyndt, idet en sådan forkyndelse således får indsigelsesfristen til at løbe.
- 39 I medfør af StGB's § 44, stk. 2, får det kørselsforbud, der er idømt ved en sådan kendelse, retsvirkninger på det tidspunkt, hvor kendelsen får retskraft.
- 40 For det andet bemærkes, at hovedsagen vedrører ny strafferetlig forfølgning indledt mod UY for uagtsom kørsel uden førerret. Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at denne overtrædelses objektive gerningsindhold består i den manglende overholdelse af det kørselsforbud, der er idømt ved en kendelse, som har opnået retskraft, og at dets subjektive gerningsindhold er kendetegnet ved den pågældende persons uagtsomhed.
- 41 Hvad i den foreliggende sag indledningsvis angår det objektive gerningsindhold af den overtrædelse, som UY ved den forelæggende ret er tiltalt for, har denne ret anført, at UY den 14. december 2017 blev standset på tysk område, mens han kørte en lastbil, dvs. efter den første domfældelse af ham ved Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (byretten i Garmisch-Partenkirchen) havde fået retskraft, idet UY ikke havde gjort indsigelse mod denne strafferetlige kendelse inden for fristen på to uger fra dens forkyndelse for UY's befuldmægtigede.
- 42 Den forelæggende ret har endvidere hvad angår det subjektive gerningsindhold af den overtrædelse, som UY ved den forelæggende ret er tiltalt for, præciseret, at UY's befuldmægtigede, en ansat ved Amtsgericht Garmisch-Partenkirchen (byretten i Garmisch-Partenkirchen), fremsendte den strafferetlige kendelse vedrørende den pågældende person til dennes kendte adresse i Polen med almindeligt brev. Idet den er af den opfattelse, at det ikke kan påvises, at dette brev faktisk er nået frem til UY, har den forelæggende ret lagt til grund, at sidstnævnte først faktisk har fået kendskab til nævnte strafferetlige kendelse, da han bliver standset af politiet den 14. december 2017.

- 43 På baggrund af disse præciseringer skal det for det første undersøges, om artikel 6 i direktiv 2012/13 er til hinder for, at fristen på to uger til at gøre indsigelse mod en strafferetlig kendelse som den i hovedsagen omhandlede begynder at løbe fra dens forkyndelse for den befuldmægtigede for den person, som er genstand for kendelsen.
- 44 For det første skal det i denne henseende fremhæves, at denne artikel 6 fastsætter de særlige regler for den mistænkte eller tiltalte ret til – straks og i en tilstrækkelig detaljeret form til at sikre en retfærdig behandling af sagen og en effektiv udøvelse af retten til et forsvar – at modtage information om den strafbare handling, som udgør grundlaget for mistanken eller tiltalen. Stk. 3 i nævnte artikel 6 fastsætter endvidere, at medlemsstaterne sikrer, at der, senest når grundlaget for tiltalen forelægges for en domstol, gives detaljeret information om tiltalen.
- 45 Ganske vist finder forkyndelsen af en sådan kendelse på grund af den pågældende procedures summariske og forenkledede art først sted, efter at retten har taget stilling til, om tiltalen var begrundet.
- 46 Domstolen har imidlertid udtalt, at retten i en kendelse af en sådan karakter kun træffer foreløbig afgørelse, og at forkyndelsen af kendelsen udgør den første lejlighed, som den tiltalte har for at blive informeret om tiltalen mod ham, hvilket bekræftes af den omstændighed, at denne person ikke kan kære kendelsen til en anden ret, men at en indsigelse bevirker, at der indledes en almindelig kontradiktorisk behandling for den samme ret, inden for rammerne af hvilken nævnte person fuldt ud kan udøve sin ret til et forsvar, inden retten igen træffer afgørelse om, hvorvidt tiltalen mod personen er begrundet (jf. i denne retning dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 60).
- 47 I henhold til artikel 6 i direktiv 2012/13 skal forkyndelsen af en sådan kendelse følgelig anses for at være en form for underretning om tiltalen mod den pågældende person, således at forkyndelsen skal efterleve de krav, der er fastsat i denne artikel (dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 61).
- 48 For det andet har Domstolen ligeledes fastslået, at direktiv 2012/13 ikke regulerer fremgangsmåden for, hvordan informationen om tiltalen som fastsat i direktivets artikel 6 skal meddeles den tiltalte, og at denne sidstnævnte artikel derfor ikke er til hinder for, at den tiltalte, som ikke er bosiddende i den pågældende medlemsstat, i forbindelse med en straffesag er forpligtet til at udpege en befuldmægtiget med henblik på forkyndelsen af en kendelse som den i hovedsagen omhandlede (jf. i denne retning dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 62 og 68).
- 49 Det følger endvidere af Domstolens praksis, at fremgangsmåden for informationen om tiltalen, som fastsættes i medlemsstaternes nationale lovgivning, imidlertid ikke må være til skade for formålet med bl.a. artikel 6 i direktiv 2012/13, som består i at gøre det muligt for personer, der mistænkes eller tiltales for at have begået en strafbar handling, at forberede deres forsvar og at sikre en retfærdig behandling af sagen, således som det også fremgår af 27. betragtning til det nævnte direktiv (jf. i denne retning dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 63, og af 22.3.2017, Tranca m.fl., C-124/16, C-188/16 og C-213/16, EU:C:2017:228, præmis 38).
- 50 Et sådant formål, ligesom nødvendigheden af at undgå enhver forskelsbehandling mellem på den ene side tiltalte personer, hvis bopæl henhører under anvendelsesområdet for den omhandlede nationale lovgivning, og på den anden side tiltalte personer, hvis bopæl ikke henhører herunder, som er de eneste, der er forpligtet til at udpege en befuldmægtiget med henblik på forkyndelse af retsafgørelser, kræver imidlertid, at den tiltalte person råder over den fulde frist på to uger til at gøre indsigelse mod en kendelse som den i hovedsagen omhandlede (jf. i denne retning dom af 15.10.2015, Covaci, C-216/14, EU:C:2015:686, præmis 65, og af 22.3.2017, Tranca m.fl., C-124/16, C-188/16 og C-213/16, EU:C:2017:228, præmis 40).

- 51 Regnet fra det tidspunkt, hvor den tiltalte faktisk får kendskab til denne kendelse, skal vedkommende således i videst muligt omfang stilles på samme måde, som hvis nævnte afgørelse var blevet forkyndt for ham personligt, og han skal bl.a. kunne råde over den fulde indsigelsesfrist (jf. i denne retning dom af 22.3.2017, Tranca m.fl., C-124/16, C-188/16 og C-213/16, EU:C:2017:228, præmis 47).
- 52 Selv om det i denne henseende er korrekt, at en kendelse som den i hovedsagen omhandlede får retskraft, når den tiltalte ikke gør indsigelse inden for en frist på to uger regnet fra forkyndelsen af denne kendelse for tiltaltes befuldmægtigede, og ikke fra det tidspunkt, hvor den tiltalte faktisk opnår kendskab til nævnte kendelse, forholder det sig ikke desto mindre således, at StPO's §§ 44 og 45, således som den forelæggende ret har anført, fastsætter en procedure for genindsættelse i tidligere rettigheder, der gør det muligt at ophæve kendelsens retskraft og gøre indsigelse mod denne kendelse, trods udløbet af den oprindelige frist.
- 53 Under disse omstændigheder skal det for det tredje undersøges, om proceduren for genindsættelse i tidligere rettigheder, som er fastsat i national ret, og de betingelser, der knytter sig til anvendelsen af denne procedure, er i overensstemmelse med kravene i artikel 6 i direktiv 2012/13, og navnlig om de gør det muligt for den pågældende person de facto at råde over en frist på to uger til at gøre indsigelse mod den strafferetlige kendelse, som vedkommende er genstand for, regnet fra det tidspunkt, hvor vedkommende faktisk opnår kendskab hertil.
- 54 I denne henseende skal det indledningsvis fremhæves, at henset til oplysningerne i forelæggelsesafgørelsen og fra retsmødet for Domstolen kan det ikke udelukkes, at den relevante nationale lovgivning i en situation som den i hovedsagen omhandlede pålægger den tiltalte at gøre indsigelse mod den strafferetlige kendelse inden for en frist på en uge regnet fra det tidspunkt, hvor vedkommende faktisk opnår kendskab til nævnte kendelse. StPO's § 45 synes nemlig at kunne fortolkes således, at der skal gøres indsigelse inden for den frist på en uge, som denne bestemmelse fastsætter for indgivelse af anmodningen om genindsættelse i tidligere rettigheder.
- 55 En sådan forpligtelse, forudsat at den godtgøres at foreligge, ville være i strid med artikel 6 i direktiv 2012/13, eftersom den vil medvirke til at halvere den indsigelsesfrist, som i overensstemmelse med det i præmis 50 og 51 ovenfor anførte skal indrømmes den tiltalte regnet fra det tidspunkt, hvor vedkommende faktisk opnår kendskab til den strafferetlige kendelse, som vedrører ham.
- 56 Det skal endvidere bemærkes, at den tiltalte ifølge den forelæggende ret kun kan indgive anmodning om genindsættelse i tidligere rettigheder, såfremt vedkommende kan godtgøre hurtigst muligt at have rettet forespørgsel til sin befuldmægtigede om eksistensen af en kendelse, der vedrører ham.
- 57 En sådan forpligtelse er imidlertid lige så uforenelig med kravene i artikel 6 i direktiv 2012/13. Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 61 i forslaget til afgørelse, følger det både af ordlyden af denne bestemmelse samt den generelle opbygning af og formålet med nævnte direktiv, at det tilkommer medlemsstaternes myndigheder at give tiltalte personer information om de faktiske forhold, som de lægges til last, og at det ikke kan forventes af disse personer, at de hurtigst muligt orienterer sig om eventuelle udviklinger i straffesagen mod sig.
- 58 Endelig har den forelæggende ret anført, at anmodningen om genindsættelse i tidligere rettigheder ikke har opsættende virkning.
- 59 For så vidt som det synes at fremgå af StGB's § 44, stk. 2, at så længe indsigelsesfristen ikke er udløbet, har det kørselsforbud, som følger af en kendelse som den i hovedsagen omhandlede, ikke retskraft, hvilket det imidlertid tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, følger det af det i præmis 51 ovenfor anførte, at artikel 6 i direktiv 2012/13 foreskriver, at dette kørselsforbud ligeledes suspenderes i løbet af fristen på to uger regnet fra det tidspunkt, hvor den pågældende person faktisk opnår kendskab til den kendelse, hvorved han domfældes, og under hvilken periode denne person skal kunne gøre indsigelse mod nævnte kendelse.

- 60 Heraf følger, at artikel 6 i direktiv 2012/13 ikke er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter fristen på to uger til at gøre indsigelse mod en kendelse som den i hovedsagen omhandlede begynder at løbe regnet fra dens forkyndelse for den befuldmægtigede for den person, som er genstand for den, forudsat at denne person, så snart vedkommende opnår kendskab hertil, faktisk råder over en frist på to uger til at gøre indsigelse mod denne kendelse, i givet fald efter eller i forbindelse med en procedure for genindsættelse i tidligere rettigheder, uden at skulle godtgøre, at vedkommende har taget de nødvendige skridt med henblik på hurtigst muligt at indhente oplysninger hos sin befuldmægtigede om eksistensen af nævnte kendelse, og at denne kendelses virkninger suspenderes i løbet af denne frist.
- 61 Det skal for det andet undersøges, om artikel 6 i direktiv 2012/13 er til hinder for, at en person idømmes straf for at have overtrådt et kørselsforbud på et tidspunkt, hvor den kendelse, hvorved et sådant forbud idømmes, har fået retskraft, når denne person på dette tidspunkt er ubekendt med eksistensen af en sådan kendelse.
- 62 Det bemærkes i denne henseende for det første, at den ret, som er fastsat i artikel 6 i direktiv 2012/13, har til formål at sikre den effektive udøvelse af mistænkte eller tiltalte ret til et forsvar. Den effektive virkning af denne ret ville derfor blive alvorligt kompromitteret, hvis det var muligt at basere sig på en strafferetlig kendelse som den i hovedsagen omhandlede for at fastslå, at samme person har begået en ny overtrædelse på et tidspunkt, hvor denne person, såfremt han ikke er informeret om den første strafferetlige forfølgning mod ham, endnu ikke har haft mulighed for at anfægte grundlaget for anklagen rettet mod ham.
- 63 Heraf følger, at nævnte artikel 6 er til hinder for, at den manglende overholdelse af en kendelse som den i hovedsagen omhandlede med strafferetlige følger kan bebrejdes en person, når denne person ikke under overholdelse af de krav, der er fastsat i denne bestemmelse, har fået meddelelse om denne kendelse, og denne person i givet fald ikke med de retsmidler, der er fastsat i den pågældende medlemsstats nationale ret, i overensstemmelse med EU-retten har kunnet anfægte de faktiske forhold, som lægges ham til last i nævnte kendelse.
- 64 Som det er fremhævet i præmis 57 ovenfor, ville det imidlertid også være i strid med artikel 6 at kræve af den pågældende person, at vedkommende sørger for at tage de nødvendige skridt over for sin befuldmægtigede for at sikre, at sidstnævnte på korrekt vis har kommunikeret den strafferetlige kendelse, som vedrører den pågældende person.
- 65 Artikel 6 i direktiv 2012/13 skal derfor fortolkes således, at den er til hinder for, at der sker domfældelse af en person på grund af overtrædelse af en kendelse som den i hovedsagen omhandlede på et tidspunkt, hvor det ikke kan godtgøres, at de kompetente nationale myndigheder har sørget for, at han faktisk har opnået kendskab til indholdet af nævnte kendelse.
- 66 Denne fortolkning af artikel 6 i direktiv 2012/13 gælder også i tilfælde, hvor den strafferetlige kendelse er blevet retskraftig på det tidspunkt, hvor den person, som er genstand herfor, formodes at have overtrådt den, også selv om denne person ikke, regnet fra det tidspunkt, hvor han har opnået kendskab til denne kendelse, har indledt en procedure for genindsættelse i tidligere rettigheder med henblik på at ophæve den retskraft, som nævnte kendelse har fået.
- 67 En sådan fortolkning tilsidesætter nemlig ikke den behørig overholdelse af princippet om retskraft. Det er i denne henseende tilstrækkeligt at bemærke, at den retskraft, som en persons idømmelse af et kørselsforbud har fået, ikke er tilsidesat alene af den grund, at nævnte persons manglende overholdelse af dette forbud ikke nødvendigvis medfører, at der idømmes en ny strafferetlig sanktion.
- 68 Det skal for det andet fremhæves, at princippet om EU-rettens forrang, hvorefter EU-retten har en fortrinsstilling i forhold til medlemsstaternes nationale ret, medfører en forpligtelse for alle instanser i medlemsstaterne til at sikre, at de forskellige EU-retlige regler gennemføres fuldt ud, idet

medlemsstaternes nationale ret ikke kan ændre den virkning, som disse forskellige regler tillægges på disse staters område (jf. i denne retning dom af 24.6.2019, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, præmis 53 og 54, og af 19.11.2019, *A.K.* m.fl. (Den øverste domstols disciplinærafdelings uafhængighed), C-585/18, C-624/18 og C-625/18, EU:C:2019:982, præmis 157 og 158).

- 69 Det bemærkes i denne henseende navnlig, at princippet om overensstemmende fortolkning af national ret, i henhold til hvilket de nationale retter har pligt til i videst muligt omfang at fortolke national ret i overensstemmelse med EU-retten, udgør en væsentlig del af systemet i traktaterne, idet det gør det muligt for den nationale ret inden for rammerne af sin kompetence at sikre sig EU-rettens fulde virkning, når den afgør den tvist, der er indbragt for den. Endvidere har enhver national ret pligt til under en sag, der henhører under dens kompetence, som organ i en medlemsstat at undlade at anvende enhver national bestemmelse, der er i strid med en EU-retlig bestemmelse, som har direkte virkning i den sag, som den skal påkende (dom af 24.6.2019, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, præmis 55 og 61, og af 19.11.2019, *A.K.* m.fl. (Den øverste domstols disciplinærafdelings uafhængighed), C-585/18, C-624/18 og C-625/18, EU:C:2019:982, præmis 159 og 161).
- 70 For det tredje bemærkes, og således som det i det væsentlige er anført i 14. og 41. betragtning til direktiv 2012/13, at dette direktiv bygger på de rettigheder, der er fastlagt i bl.a. artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«), og tilsigter at fremme disse rettigheder (jf. i denne retning dom af 5.6.2018, *Kolev* m.fl., C-612/15, EU:C:2018:392, præmis 88).
- 71 Nærmere bestemt, og således som det er fremhævet i præmis 49 ovenfor, har nævnte direktivs artikel 6 til formål at sikre en effektiv udøvelse af retten til et forsvar og en retfærdig behandling af sagen. En sådan bestemmelse fastsætter således udtrykkeligt et aspekt af retten til adgang til effektive retsmidler, som er fastsat i chartrets artikel 47.
- 72 Heraf følger, at artikel 6 i direktiv 2012/13, i lighed med chartrets artikel 47, som i sig selv er tilstrækkelig og ikke skal præciseres ved bestemmelser i EU-retten eller i national ret for at tillægge private en ret, der som sådan kan påberåbes, skal anses for at have direkte virkning (jf. analogt dom af 19.11.2019, *A.K.* m.fl. (Den øverste domstols disciplinærafdelings uafhængighed), C-585/18, C-624/18 og C-625/18, EU:C:2019:982, præmis 162 og 163).
- 73 Det tilkommer følgelig den forelæggende ret inden for dens kompetencer at træffe alle nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre den fulde virkning af denne artikel 6.
- 74 Som det er fremhævet i præmis 62 og 63 ovenfor, ville den effektive virkning af artikel 6 i direktiv 2012/13 imidlertid blive alvorligt kompromitteret, hvis en person kunne domfældes på grundlag af en overtrædelse af et forbud, der er pålagt ved en strafferetlig kendelse som den i hovedsagen omhandlede, som denne person ikke under overholdelse af de krav, der er fastsat i denne artikel, har fået meddelelse om.
- 75 Under sådanne omstændigheder tilkommer det den forelæggende ret inden for dens kompetencer i henhold til national ret at anlægge en fortolkning, som i videst muligt omfang bevarer den effektive virkning af artikel 6 i direktiv 2012/13, og, såfremt dette ikke er muligt, at undlade at anvende enhver national bestemmelse, der er i strid hermed.
- 76 Det skal tilføjes, at den tyske regering for Domstolen har gjort gældende, at det var muligt at anlægge en fortolkning af national ret i overensstemmelse med kravene i artikel 6 i direktiv 2012/13 for så vidt angår den pligt til at udvise omhu, som påhviler den tiltalte, som ikke er bosiddende på tysk område, hvilket det imidlertid tilkommer den forelæggende ret at efterprøve.
- 77 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at artikel 6 i direktiv 2012/13 skal fortolkes således, at

- den ikke er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter fristen på to uger til at gøre indsigelse mod en kendelse, hvorved en person er blevet idømt et kørselsforbud, begynder at løbe fra dens forkyndelse for denne persons befuldmægtigede, forudsat at den pågældende person, så snart vedkommende opnår kendskab hertil, faktisk råder over en frist på to uger til at gøre indsigelse mod denne kendelse, i givet fald efter eller i forbindelse med en procedure for genindsættelse i tidligere rettigheder, uden at skulle godtgøre, at vedkommende har taget de nødvendige skridt med henblik på hurtigst muligt at indhente oplysninger hos sin befuldmægtigede om eksistensen af nævnte kendelse, og at denne kendelses virkninger suspenderes i løbet af denne frist
- den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter en person, som er bosiddende i en anden medlemsstat, må påregne idømmelse af en strafferetlig sanktion, hvis den pågældende person ikke overholder en kendelse – fra det tidspunkt, hvor den bliver retskraftig – hvorved vedkommende er blevet idømt et kørselsforbud, selv om den pågældende person er ubekendt med eksistensen af en sådan kendelse på det tidspunkt, hvor vedkommende overtræder det kørselsforbud, der herved er idømt.

78 Henset til ovenstående betragtninger er det uforholdt at undersøge, om de øvrige EU-retlige bestemmelser, som den forelæggende ret har henvist til, er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede.

Sagsomkostninger

79 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Artikel 6 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/13/EU af 22. maj 2012 om ret til information under straffesager skal fortolkes således, at

- den ikke er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter fristen på to uger til at gøre indsigelse mod en kendelse, hvorved en person er blevet idømt et kørselsforbud, begynder at løbe fra dens forkyndelse for denne persons befuldmægtigede, forudsat at den pågældende person, så snart vedkommende opnår kendskab hertil, faktisk råder over en frist på to uger til at gøre indsigelse mod denne kendelse, i givet fald efter eller i forbindelse med en procedure for genindsættelse i tidligere rettigheder, uden at skulle godtgøre, at vedkommende har taget de nødvendige skridt med henblik på hurtigst muligt at indhente oplysninger hos sin befuldmægtigede om eksistensen af nævnte kendelse, og at denne kendelses virkninger suspenderes i løbet af denne frist
- den er til hinder for en medlemsstats lovgivning, hvorefter en person, som er bosiddende i en anden medlemsstat, må påregne idømmelse af en strafferetlig sanktion, hvis den pågældende person ikke overholder en kendelse – fra det tidspunkt, hvor den bliver retskraftig – hvorved vedkommende er blevet idømt et kørselsforbud, selv om den pågældende person er ubekendt med eksistensen af en sådan kendelse på det tidspunkt, hvor vedkommende overtræder det kørselsforbud, der herved er idømt.

Underskrifter